

Sofie Plomé Sundqvist
Deltagare i Centerpartiets internationella akademi och praktikant vid internationella kansliet i
Stockholm
28 mars 2022

Franska presidentvalet under luppen: Macron, teflonkampanj och kriget i Ukraina

Den 10 april beger sig franska väljare till valurnorna för att rösta i den första omgången av det franska presidentvalet. Ett val som inte bara banar väg för Frankrikes riktning de kommande åren men som också kommer att påverka landets roll och det vidare arbetet i EU.

I november 2021 ingick Frankrike och Italien ett fördjupat samarbete inom ekonomi, handel, turism och kultur som ett led i att förskjuta den europiska maktbalansen söderut efter Merkels avgång. Ett samarbete som vissa kommit att se som slutpunkten på det fördjupade tysk-franska samarbetet inom unionen och som startgropen för utvecklingen av ett djärvare EU med mindre åtstramningspolitik.

Sedan dess har mycket hänt i Europa. Framför allt inom europeisk energi-, utrikes- och säkerhetspolitik till följd av Rysslands krig mot Ukraina. I Tyskland har det bland annat skett en helomvändning när det kommer till tysk försvarsbudget som nu ska uppgå till två procent av landets BNP. I Sverige har riksdagen fattat det extraordinära beslutet att skicka defensiva vapen till Ukraina och i dagarna samlades företrädare för NATO, EU och G7 i Bryssel för att visa en enad front mot Ryssland och för att diskutera kommande aktioner. Experter har fascinerats av den handlingskraft och enighet som EU och andra västmakter visat på inledningsvis, bland annat gällande sanktionerna mot Ryssland.

Den rådande säkerhetssituationen har gett nytt liv i den franska valrörelsen som tidigare beskrivits som en "teflonkampanj" då den enligt experter saknat ämnen som fastnat, engagerat eller fångat väljare. Nu har sjukvård och skola fått ge plats till försvar, energi och EU som seglat upp på listan av viktiga väljarfrågor. Efter köpkraften, som fortsätter att toppa listan, finner man nu kriget i Ukraina.

Under våren har Macron greppat ordförandeklubban för EU:s ministerråd och därigenom även tagit på sig ledartröjan för de diplomatiska samtalen med Putin. Samtidigt har han fått utstå en del kritik för sitt beslut att inte ställa upp i några debatter under första valomgången på grund av säkerhetssituationens krävande schema. Ett beslut som fått vissa att anklaga den franska presidenten för att inte värna om de demokratiska processerna, i form av offentliga debatter, då flera anser att åsiktsutbytet är som störst under första valomgången – därmed också andelen väljare som upplever att deras röst blivit hörd.

Sofie Plomér Sundqvist
Deltagare i Centerpartiets internationella akademi och praktikant vid internationella kansliet i
Stockholm
28 mars 2022

Många säger att de ska rösta på Macron på grund av att de ser honom som förtroendeingivande, och inte på grund av ideologiska skäl. För hans motståndare Le Pen och Zemmour, är situationen den omvända - där väger ideologi tyngst. Nationell Samlings kandidat Marine Le Pen har under senare tid försökt mildra bilden av partiet och få det att framstå som mer pragmatiskt i relation till det högerextrema partiet Återerövring och dess kandidat Éric Zemmour som enligt experter för en mer hatisk, islamfientlig och antisemitisk retorik. Hans sätt att tala om Frankrike som ett land på väg mot sin undergång har gjort att han kallats för Frankrikes Donald Trump. Båda partierna har efter den ryska invasionen tvingats ändra sin inställning till Putin för att behålla sitt väljarstöd, särskilt Le Pen vars väljare är mer kritiska, trots att partiets tidigare kampanj finansierats genom lån från ryska banker. Medan Zemmours väljarbas har mer varit av den åsikten att invasionen är att skylla på USA:s expanderings av NATO, vilket kan tänkas ha gett deras kandidat ett större spelutrymme.

I ett inledande skede förmodades Republikanernas kandidat Valérie Pécresse kunna utmana Macron i kampen om presidentposten men hennes stöd har sedan invasionen gått kraftigt nedåt, trots hennes unika roll som Republikanernas första kvinnliga kandidat någonsin. På den vänstra sidan återfinns ett försvagat röd-grönt block där Kommunistpartiets kandidat ligger snäppet före Socialistpartiets – något som inte hänt sedan 1969. Den som verkar bli valrörelsens utmanare från vänsterflanken är vänsterradikala partiet Okuvade Frankrikes representant Jean-Luc Mélenchon som i vissa väljarbarometrar har det tredje högsta stödet efter Macron och Le Pen, trots sitt stöd till Rysslands delaktighet i Syrien och påståendet att USA är skyldig till ryska invasionen genom utvidgningen av NATO. Enligt Politico hade Macron den 27 mars 28 procent av väljarstödet, följt av Le Pens 19 procent och Mélenchons 14 procent.

Flera experter ser det som en självklarhet att Macron kommer att väljas på nytt med tanke på den "rally round the flag" effekt som väljare tenderar att visa vid kris och krig då de samlas kring den rådande ledaren, men kan den självklarheten vara förödande för valdeltagandet? Några har ställt frågan om hans ledning och självklara position kan vara till hans nackdel då det kan få väljare att avstå från att rösta – dels för att det kan upplevas som onödigt då andra kandidater inte har någon chans, dels för att man överlåter själva röstandet till andra. Hur förhindrar man att presidentvalet blir ett "teflonval"?

Om några få veckor vet vi vilka två kandidater kommer att gå vidare till det andra och avslutande valet. Vem vinner och får sätta riktningen för Frankrike de kommande fem åren? Hur kommer det påverka landets roll i EU och i förlängningen det vidare arbetet i unionen och Sverige? Vad kommer hända med de diplomatiska samtalen med Putin?